

# NOVA DOBA

Studijska knjižnica

Ljubljana

dolž. iztis

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.  
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstem,  
esvrtice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja  
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.  
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.  
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Dr. FRANC JURTELA:

## Tri univerze v Jugoslaviji, pa nobene popočne!

Danes še ni mogoče, da bi se med nami mirno razpravljalo o tem, ali so v Jugoslaviji potrebne tri univerze, ali so stroški za vzdrževanje treh upravičljivi.

Dovoljeno pa mora biti, da razpravljamo o tem, kako bi se dala univerza v Zagrebu popolniti glede medicinske fakultete. Medicinske fakultete nimamo kompletne niti v eni naši državi. Nujno pa potrebujemo vsaj eno dobro, da moremo vzgojiti potrebno število zdravnikov, da morejo medicini v Jugoslaviji študije pričeti, redno nadaljevati pa tudi končati. Medicinska fakulteta v Zagrebu je že močno zasnovana, vendar še ni popolna. Popolniti pa bi se morala, da bi mogli tudi medicini Jugoslovani svoje študije v naši državi končati ne pa v tujini. Saj je vendar nadaljevanje študij v inozemstvu za naše medicince zvezano z raznimi neprilikami in težkocami. Jezik, draginja, potovalni stroški, neveljavnost spričeval in diplomov ovirajo in otežkočujejo študiranje izven države.

Vzrokovi dovolj, da bi morali delati vsi z vsemi močmi na popolnitev medicinske fakultete v Zagrebu!

Imam poseben povod, da se danes pečam s tem predmetom. Prva hrvatska štedionica v Zagrebu je opravila občni zbor za 75. poslovno leto. Računski zaključek kaže, da je edini ta zavod napravil v minolem letu čistega dobička nad 26 milijonov! Od tega velikanskega dobička se izplača petnajst procentna dividendna na delnice, nad en in pol milijona pa se izplača na tantijeme!

Tukaj se denar kar siplje, dasi to ni potrebno. Ali upravniki svet tega denarnega zavoda, predvsem predsednik tega, grof Miroslav Kulmer, potem vsi delničarji ne vidijo, da je tak zavod dolžan, dati od tako obilnega dobička veliki del za kulturne in humanitarne namene? Ali njim ni jasno, da se te dolžnosti ne morejo odkrižati na ta način, da določijo beračijo petstotisoč kron v dobrotvorne svrhe?

Ko bi se gospodje samo hoteli nekoliko ozirati na potrebe zdravniškega naraščanja, na potrebe popolnitve medicinske fakultete v Zagrebu!

Manje dividend in tantijem, pa nekaj več dobrotvornosti! Delnice se nahajajo v rokah bogatih ljudi, katerim bi morala zadostovati tudi šest procentna dividendna. V minolem letu se je pri tem zavodu razdelil v obliki novih delnic

EMILE ZOLA:

## Gospa Neigeon.

(Iz francoščine.)

(Dalje.)

Pripovedoval sem ti o čudni spremembi, ki sem jo opazil na mojem očetu. On, ki je sprotovoval deset let novim državnim spremembam ter mi prepovedal služiti republiko, me je na večer mojega prihoda mirno poslušal, da se mora dečko mojih let posvetiti delu za domovino. Pri tej spreobrnitvi sem sumil na mojo teto. Najbrže so vplivale nanj ženske. Louisa se je smejala ter me poslušala. Konecno mi je rekla:

»Srečala sem gospoda Vaugelanda pred tremi dnevi v sosednji grajščini, kamor sem šla na obisk... Govorila sva.«

Nato je živahno pristavila:

Veste, da se vrši volitev v generalni svet v nedeljo. Vi se boste takoj lotili dela... Z vašim očetom je uspeh mojega soproga zagotovljen.

veliki del rezervnega zaklada. Stari delničarji so dobili brezplačno za več milijonov novih delnic. Od kapitala, ki se vzela iz rezervnega zaklada, dobe delničarji povrh še 15% obresti!

Ako bi bila Prva hrvatska štedionica na letošnjem občnem zboru sklenila, da določi saj tri milijone za izgraditev medicinske fakultete univerze v Zagrebu, da odmeri za to nižjo dividendo, bi ne mogel noben delničar ugovarjati, ker bi bilo tako postopanje res kavalirsko!

In če bi bila dala »Prva hrvatska štedionica« tako iniciativo, ni dvoniti, da bi bila potegnila za seboj vse velike denarne zavode cele Hrvatske in Slovenije. V najkrajši dobi bi se medicinska fakulteta v Zagrebu izpolnila. Poleg tega pa bi nabrana svoja še zasegnila, da bi se postavila v Zagrebu dijaška menza in dijaški dom na prav trdne noge, v največjo dobroto za vse jugoslovensko dijaštvo, katero sedaj — v največjo sramoto nam Jugoslovonom — strada po Gradcu, Beču, Pragi, Brnu itd.!

Naj mi bode dovoljena še kratka pripomba.

Živnostenska banka v Pragi, in več drugih, je celo na tihem pred kratkim nakupilo, za veliko svoto, v tujemstvu dragoceno podobo ter je to podobo prodarilo, da spopolni zbirko v Pragi. Tako skrbe Čehi za umetnost. Ali nam niti spopolnitev ene univerze v Jugoslaviji ni nje mar? Ali vsi skupaj nismo kos tej zadachi? Zdravstvene razmere v naši državi niso ugodne. Od kod naj pride pomoč ako sami nočemo skrbeti za zdravniški naraščaji!

## Zapeljivci in zastrupljevalci.

Shod demokratske stranke na svetno nedeljo v Mariboru je jasno in sijajno dokumentiral, da je naša inteligenca krepko zavedna, da je, preizkušena v težkih nacionalnih bojih z Nemci, globoko nacionalna in jugoslovanska. Vsi neprestani napadi in surovo blatenje naših razumnikov po mestih in trgih in onih, ki žive razkropljeni v raznih poklicih po deželi, niso strli odločnosti in samozavesti naše napredne inteligence. Koliko je pretrpela naša inteligenca med vojsko preganjanja in pomanikanja, ne samo od Nemcev in Nemcem prodanih slovenskih duš, ovajali so jo tudi slovenski klerikalni mogotci kot srbofilsko — vse je zdržala naša nacionalna, značajna inteligenca. Minuli so vojni viharji, uresničen je bil sen slovenske inteligence in ona je šla krepko na delo za ureditev nove svobodne države. Odpustili smo v

»Ali je gospod Neigon tukaj?« sem vprašal po kratkem obožavljanju.

»Da, dospel je včeraj zvečer... Toda danes ga ne boste videli, ker je odpotoval proti Gommervillu. Kosil bo pri nekemu svojem prijatelju, ki je posestnik in ima velik vpliv.«

Vstala je, jaz sem pa še nekaj časa sedel ter obžaloval, da jo nisem poljubil na vrat. Nikdar še nisem našel malega kofička tako temnega, v tej intranji uri, ko je ona brzo vstala iz postelje, komaj napol oblečena.

Sedaj je bilo že prepozno. Čutil sem, da se mi bode smejala, če bi padel pred njo na kolena, na vlažno zemljo. Odložil sem priznanje za kak drug bolj pripraven trenutek.

Na koncu drevoreda sem opazil debelo senco Gaucheraudovo. Ko je videl priti Louisa in mene iz ulice, se je malo nasmejal. Divil se je najinemu pogumu, da sva vstala tako zgodaj. Ravno kar je prišel iz spalnice.

»In Berta?« ga je vprašala Louisa, »ali je dobro počivala?«

dnevih osvobojenja preveč tujcem in lastnim klerikalnim bratom, ki so nas v težkih dnevih vojske tirali v službi Dunaja v smrt za tujo stvar in naš narodni pogin.

In danes v četrtem letu naše svobodne države trpimo gospodarsko več ko zmorejo naše sile, vendar vidimo na celi črti, da naša inteligenca vstraja v svojem nacionalizmu in patriotizmu. Število nevrednih inteligentov, ki samo vpijejo in so zapustili naš ponosni prapor nacionalizma in naprednosti se rekrutira ponajveč iz onih naših bratov, ki so zapustili svoj narod in svojo rodno zemljo Primorsko ter se čutio danes med nami poklicane, da nas učijo narodne doslednosti in narodne značajnosti, z razdiranjem narodne discipline.

In oni naši klerikalci, ki bi zaslužili za svoje početje in svojo pisavo neposredno pred in v svojo, da bi se jih iztiralo iz države, ki jo je vstvaril srbski meč, oni danes neprestano rujejo ter netijo z živo besedo in pisavo svojih časopisov v srcu našega naroda novo sovraštvo proti državi in proti Srbom. Naši klerikalci dobro vedo, da je na dnu duše našega slovenskega seljaka tlelo proti Srbom mnogo nezaupanja in sovraštva, saj ga je neprestano vcepjala Avstrija in Dunaju pokorna naša cerkev, da bi se vse to ne poleglo hujskajo neprestano v listih s tako peklensko strastjo, da tega ni mogoče več dalje gledati in poslušati. To kar pišejo katoliški duhovniki v svoje katoliške časopise — to je mogoče samo pri nas, to ni kritika, to ni opozicija! Kdor tako premišljeno in sistematično na tak način piše pri prostemu narodu, ki svojemu duhovniku vse veruje, ta ne vzgaja naroda za ljubezen in spoštovanje do države in njenega vladarja kralja, ta hujska narod na odpor in upor proti obstoječim zakonom države ter je veleizdajalec.

Slovenska inteligenca na Štajerskem! Tako nam je nekdanj zastupljaj naš narod ptujski »Štajerc«. Ako je še v naš dovolj moralne sile, obračunajmo z ljudmi, ki nadaljujejo delo »Štajerca«. Tem ljudem je veljal nekdanj na celi črti, tako v zasebnem kakor v gospodarskem življenju naš dosledni boj in bojkot, storimo isto danes, ker to niso načela, to je surovost in strup, ki cvete pod firmo katoliške cerkve in časopisov, ki jih pišejo katoliški duhovniki.

**ZAHTEVAJTE V VSEH TRAFIKAH IN DRUGIH TRGOVINAH SAMO VŽIGALICE CMD! ZAVRAČAJTE VSE DRUGE IZDELKE!**

»Pri moji veri, jaz ne vem nič. Nisem jo videl!«

Ko je zapazil moje začudenje, mi je razložil, da jo celi dan boli glava, če se stopi zjutraj k njej. Imela sta dve sobi, to je bolj pripravno, zlasti na deželi. Končal je mirno rekoč:

»Moja žena želi, da spi sama.«

Šli smo po terasi, ki se vzdiguje v parku in nikakor se nisem mogel ubraniti, da ne bi mislil na lahkožive dogodke, katere pripovedujejo o grajščinskem življenju. Sanjal sem o razkošnih pojedinah. Zaljubljeni so hodili bosonogi po dolgih hodnikih brez luči, želeč se združiti z damami v skrivnih sobah, katerih vrata so bila na pol odprta.

Tukaj so imele perverzne Parižanke svoje zabave pripravljene okoristiti se s svobodno na deželi, ki so bile pripravljene tudi pretrgati zakonske zveze. Naenkrat sem bil prepričan, da se moje sanje uresničujejo, ko sem zapazil priti iz sobe Berto in mojega prijatelja Feliksa, zaspana in polomljena, kljub dolgi noči, ki sta jo lahko prespala.

## Zdravstvena vzgoja mladine.

(Dalje.)

Utrjevanje otrok do gotove dobe, recimo do 3. pri nekaterih celo do 6. leta in še dalje, naj se izvaja le z umivanjem, kopanjem, ribanjem, kropljenjem s hladno ne premrzlo vodo, in le na kratko, kot trenutno dražilo kože. Dolgotrajna ohlajevanja v kopeli, razgaljevanje telesa ob mrzlem vremenu, na vetru, prepihu in druge slene sportne pretiranosti, znajo imeti zle posledice za malega otroka.

Tkanina za oblačila bodi rahla, lankničava ali prozorna, da zamore zrak do kože prodrati, da more obleka popiti in odstraniti znojne kapljice s površja telesa. Neprodornost, mokroto zadržujoče tkanine so kvarne zdravju. Tudi podloga površni obleki ne sme biti gladka, loščata, neprodorna. Priporočamo: Platno, vse vrste raskave bombaževine, ne gladke površine, neškrobane, dalje flanelo, trikot, loden ali raševino. Za male otroke je zelo pripravna celotna spodnja obleka, srajca in hlačke v enem kosu.

Kroj obleke naj se prilaga telesu, da nikjer ne tišči, da ne ovira gibanja, ne zožuje čez pas, ne krog vratu, ne poč pazduho, ne sklepaj. Obleka ne sme preveč obteževati posameznih delov telesa. Na prsih naj bo bolj ohlapno pokrivajoča. Sploh mora biti hrbet bolj toplo odej kot prsa, ker opazujemo že pri živilih, da imajo na hrbtu najgostejši kožuh. Za hlače, spodnje hlače, krila, spodnja krila uporabljamo prvi otroci naravnice. Tesno prepasovanje krog ledi ni zdravo; ako že mora biti zaradi lepšega pas na obleki, naj bo ohlapen. Nogavice ne smemo spenjati s podkolenicami, ker bi na ta način preveč zadrgavali krone žile in preveč stiskali mišičje, uporabljati je nogavičnike, ki segajo do pasu pri hlačnicah ali do posebnega pasu krog ledi. Obuvalo mora biti mehko, ohlapno; za dom, domači čevlji, sandale, opanke, po zimi klobučevine za čevlji, škornji niso za otroke, vsaj ne za neprestano rabo. Bosonogi otroci so bolj odporni in nadkriljujejo v rasti druge, katere prezgodaj pretrdo obuvamo. V ostalem naj odločuje v obleki priprostost in snaznost. Luksus, nakit ni potreben zdravju, še manj pa koristi zdravi vzgoji duha.

Vsaki čas naletimo na obitelji, sicer izobraženo, a gmotno bolj šibko podprto, ki izdaja zadnje prihranke za nakit in lišpanje otrok, ki pri tem zmrzujejo v nezakurjenih stanovanjih in katerih mali

»Pa vendar niste bolani?« je vprašala obvezno Louisa svojo prijateljico.

»Ne hvala. Samo veste, sprememba zraka me je napravila nervozno in proti jutru je polno ptičev, ki s svojim žvrgolenjem motijo spanje.«

Slišnil sem Feliksu roko. Ne vem zakaj. Morda, da bi pritažil smeh, ker sta obe dami med seboj skrivnostno govorili in je Gaucheraud živžgal prihujeno se držeč. Na misel mi je prišlo, da je znala Louisa za vse, kar se godi pri njej. Gotovo je slišala ponoči korake možkega po hodnikih, kako so se odpirala in zapirala vrata, sopihe ljubezni, ki so prihajali iz temnih alkov in odmevali od sten. Zakaj ji ni poljubil vratu v vrtni utici? Če je trpela take stvari v hiši, bi se gotovo ne jezila. Računal sem, skozi katero odprtino bi vstopil v hišo, ko bi prišel po noči k njej. Posbno pripravno se mi je zdelo nizko okno na levo od vestibula, skozi katero bi prav lahko neopažen smuknil.

Kosili so ob jednajstih. Po kosilu je zginil Gaucheraud, da se, kakor je nje-

želodčki se krčijo vsled praznote. Takšno vzgojevanje ni zdravo ne pametno. Otrokom je potrebna tečna hrana, gorka soba bolj kot vse lepote.

Vsi znamo, da je snaga prva zahteva prave vzgoje, a v resnici se na snago v vsakdanjem življenju le pre malo oziramo. Skoraj vsaka rodbina, dasi se le za silo družabno giblje, si pripravi, in naj bo stanovanje še tako tesno, takozvano boljše sobo, vsaj za silo, da popelje tja sicer redke obiske, posetnike, znance in sorodnike. Bolnika pa ali porodnico vtaknejo v najtesnejši, viažni, zatohli kot stanovanja. To gotovo ni pametno in je znak naše zgotovnosti glede domačih zdravstvenih razmer.

Neverjetno se čuje, kako izgleda v nekaterih bolniških sobah izrečno ponekod na kmetih in tudi po mestih pri šibkih slojih. Bolnik leži v temni sobi, ki je tesna, da se v njej komaj okreneš. Po stenah kar počea vlage in srši plesnobe. Postelj zamazana, nesnažna. Pred posteljo miaka nesnaga, od pljunkov in nezdravih razmečkov razmočena, na pol gnila tla, ali pa pijune bolnik kar na steno ob postelji, da polzi gnojna sluz po steni nizdol in gnije tam dalje. Gospođa, zagotavljam Vas, da ta slika ni pretirana. Še hujše primere bi Vam znal pedati vsak zdravnik iz svoje bolniške prakse. In v tej nesnagi in kužnem ozračju preživlja mnogokrat deca svoja mlada leta, ako vzdrži in prej ne propade.

S tem, da smo otroka lebo osnažili, čedno oblekli in tečno nasitili še ni izčrpan naš vzgojni dnevni red.

Zaposlenost, delo je bistven del našega življenja, je življenje samo, brezdelje je smrt. Na delo moramo vzgajati otroka že zgodaj. Že zgodaj ga moramo dovajati do reda, do točnosti. Že malemu otroku moramo določiti njegov delokrog.

Začetkom svojega mladega življenja kaže otrok le vegetativne in animalne potrebe, za hrano, za rast in za najenostavnejše gibanje telesa. Otroku prve dobe zadostuje, da je le sit o pravem času, potem mirno zaspi in drugega ni ne zahteva. Celo življenje in bitje otroka v tej dobi služi le vsprejemanju, prenosovanju in izločevanju hrane.

Ako smo takega otroka nasitili, ako mu ne krajšamo spanja in ako smo ga, ko se pomaže, osnažili, smo zadostili vsem njegovim potrebam. Pozneje, ko se začne otroku razvijati ostalo telesno in deloma že duševno življenje, skrbeti nam je za primerno pregibanje in premikanje telesa in za razvoj duševnih sil.

V prvem, drugem letu in še pozneje, je igra glavno delo otroka, je zabava, razvedrilo in zaposlenost vse ob enem. Kasneje započnemo že s kratkimi izprehodi na prosto.

Ko je otrok že tako daleč, da obeduje z odraslimi pri mizi, moramo otroka navajati na strogi red pri obedu. K obedu naj točno priseda, po izvršenem obedu naj zopet točno odstopa in naj gre po svojih malih opravkih, da se ne navadi že zgodaj pustega, brezposelnega posedanja in prodajanja zija pri mizi. Pri mizi naj se vede otrok dostojno, otroški pameti primerno. Ne silimo otrok v prisiljene oblike obnašanja, obnaša naj se po vzgledu odraslih, ne da bi jih opičarsko posnemal. Kar dobi po prevdanku staršev hrane na krožnik, naj jo povžije. K obedu prihajaj snažen, umi-

gova navada malo spočije. Odkril mi je svoje težave ter mi zaupal, da se boji, da ne bode zopet izvoljen pri prihodnjih volitvah, pristavil je še, da bode ostal v kraju kake tre tedne, hodil okrog in si skušal zopet pridobiti zaupanje volilcev. Ko bode obiskal svojega strica, boče ostal nekaj dni v Mureaux, hotoč pokazati prebivalstvu, kako velika prijateljica sta z Neigeonom, kar bi mu pomnožilo glasove. Jasno mi je bilo, da želi priti v stik z mojim očetom. Nesreča je bila, ker jaz nisem maral za blondinke.

V družbi teh dam in Feliksa sem veselo preživljal popoldan. To grajsko življenje, družba pariških krasotic v svežem zraku na deželi je bilo nekaj nebeškega. Tu je velika dvorana razširjena po livadah, nič več zimska dvorana s parketnim tlakom, kjer se dekoltirane dame pihljajo s pahljicami, sredi temnih oblek med zidovjem, ampak to je dvorana v počitnicah, kjer so dame svetlo oblečene, se prosto sprehajajo po drevedih, kjer so možki kakor otroci, ki

tih rok, poslužuje naj se jedilnega orodja in ne rok, mora se že zgodaj vaditi na red in dostojnost. Res so vse to le vzgojne malenkosti, a so važne za vzgojo občega zadržanja in obnašanja. V nežni mladosti se otrok tem načinom igraje privadi snažnosti, rednosti, točnosti, zmernosti, pazljivosti in lepemu vedenju. Cesar se pa Ivanček ni učil, tudi Ivan ne bo znal. Odrasli moramo biti otrokom dober vzgled in ne nasprotno. Če sami ne poznamo reda, naj bo le pri malenkostnih dnevni opravkih, kako hočemo otroka učiti na red? Ako čita oče med obedom časopis, ako robita in pljuje od mize kar preko glav svojih mali paglavcev tja po tleh, bo tudi otrok donajal igrače in knjige k mizi in opravljal svojo potrebo ne na stransku ampak na cesti.

Ako je oče zaposlen in se mudi za časa obeda izven doma, ali če v hiši slučajno kak obisk zadržuje redno obedovanje, ne smejo čakati otroci na obed, na večerjo. V tem slučaju morajo biti otroci odpravljani posebej, točno ob določenem času. Otroku mora pravočasno k pokoju, spanju, ne smemo dopuščati, da se vsled naše zamude muči bdeč v družbi odraslih, da dremlje in zaspi kar pri mizi.

## Politične vesti.

**G. dr. Jurtela o poštni hranilnici.** V zadnji številki »Nove Dobe« je opozarjal g. dr. Jurtela na nujno potrebo izplačila naših imetkov iz poštne hranilnice na Dunaju. Izvajanja so glede njih cilja gotovo zelo utemeljena. Tudi ako povdarja g. dr. Jurtela, da poslancem ni treba samo dnevnice pobirati, je v pravici. Ako pa pravi, da bi morali poslanci nabirati gradivo glede našega interesa na poštni hranilnici, je v tem oziru omeniti, da je o vprašanju bilo ponovno razpravljano na podlagi zbranega gradiva, tudi na konferenci v Rimu. Naš najboljši strokovnjak iz ministerstva pošt g. dr. Pavlič je v posesti vseh podatkov. Če pogajanja z Nemško Avstrijo doslej niso vedla k cilju, kriva je trma Avstrijev, ki hočejo povsod s personom nazaj dobiti, kar so z mečem izgubili, a mirovna pogodba je nejasna tudi v tem oziru v našo škodo. Pri zadnjih pogajanjih z Avstrijo je minister pravde naše delegate (med njimi ni poslanec!) pooblastil popustiti do 35% zneska tirjatev naših privatnikov proti Avstrijem v naši kronski valuti. Glede naših hranilnih vlog v Avstriji in naših neplačanih dolgov na podpisanim vojnem posojilu so hoteli Avstrijci ali pari v avstrijski valuti. To bi bilo za naše vlagatelje katastrofalno. Dr. Kukovec je dosegel, da se terjatve naših državljanov sploh in hranilne vloge, ležeče v Avstriji, ki se nam imajo izplačati, ne razlikujejo med seboj v kurzu izplačila, to je vloge naj se obravnavajo kakor terjatve. Zaradi junktima s sekvestracijami se je zopet vse razbilo. To javnosti v znanje. Slovenski delegat je g. Praprotnik.

**Neuspeh Klofačeve agitacije za ustanovitev narodnosocialne stranke na Hrvaškem.** Pod tem naslovom pišejo češki Narodni Listy o znanem potovanju češkega senatorja Klofača na Hrvaško, kjer se skupina okrog dr. Politca pretvarja v narodnosocialno stranko. Narodni Listy pišejo dalje, da si senator

opustijo navadno etiketo, tu je družabno življenje, ki dopušča poljubne razgovore. Priznati moram, da me je obnašanje teh dam presenetilo, mene, ki sem vzrastel na deželi sredi pobožnosti. Po kosilu pri kavi si je Louisa privoščila eno svačico. Berta je po svoji navadi precej nedostojno govorila. Nekoliko pozneje ste obe zginito ob velikem šumenju kril, smejoči se na ves glas, z opazkami, ki so me popolnoma zmedle. To vedenje, zame čisto novo, me je navdalo z upanjem, da mi dovoli Louisa kmalu ponočni obisk. Feliks je kadil strastno cigare. Parkrat sem zapazil, da me je pogledal z zasmehljivim obrazom.

Ob pol petih sem rekel da odidem. Louisa je takoj zakričala:

»Ne, ne, vi ne odidete, vi ostanete pri večerji... Moj soprog se gotovo vrne, videti ga morate. Hočem da vas mu predstavim.«

Razlagal sem ji, da me oče čaka. V Bouquetu bode noč večerja, pri kateri moram biti, sem smeje pristavil.

Klofač, ki uživa zasluženost popularnosti vseh strank v Jugoslaviji, s tem da je k vsej ogromni strankarski razcepljenosti, ki je pri nas, šel v Zagreb ustanovljati še jedno novo stranko. Njegova misija ni imela uspeha, priglasilo se je le neznatno število interesentov, v političnih krogih pa še stavilo vprašanje, čemu je bilo treba, da hodi iz Prage znameniti politik k nam razmnoževati politično razcepljenost? Mi bi k temu še dostavili, da g. senatorja Klofača kot velikega Slovana visoko spoštujemo, čudimo se pa ter nas neprijetno dirne, da hodi k nam, nepoznavajoč težkih političnih prilik, ustanovljati in podpirati stranke, ki so vzrasle iz posebnih ambicij nekaterikov, ki skušajo naše državne, porodne bolečine, izrabljati za dosego svojih osebnih interesov ter pri tem v najvišji meri služijo onim elementom, proti kojih volji je naša nedinjena država nastala, in ki stare danes vse, da proces naše državne konsolidacije in ujedinenja naše države kar najbolj zadržujejo. Tudi Češkoslovenska republika ima težke neprilike z Nemci in Madžari, in z narodom na Slovaškem, ne vemo kako bi bil sprejet naš politik, ki bi skušal na Češkem oziroma na Slovaškem podpirati stremljenja autonomistov! Prava slovanska politika mora želeti, da se slovanske države krepe, visoki češki politik Klofač pri nas ni hodil po teh politih, taka »slovanska« pomoč ustvarja pri nas nove zmešnjave in donaja državi je škodo!

**Čičerin o razmerju med Rusijo in Jugoslavijo.** Poročevalec beogradske »Politike« A. Milosavljevič je imel v Genovi razgovor z vodjo ruske delegacije Čičerinom. Na vprašanje, ali pričakuje od konference kak uspeh, je Čičerin odgovoril: »Upam, da pride do sporazuma med narodi. Mi želimo mir in smo s tem namenom prišli tudi v Genovo. Potrebno pa je, da pride hitro do sporazuma.« Na vprašanje, ali namerava sovjetska vlada nadaljevati svojo sedanjost politiko proti Jugoslaviji, je Čičerin pripomnil: »Dokler nismo imeli v Rusiji enotne fronte in smo se morali boriti proti več sovražnikom, smo razvijali agitacijo tudi po drugih državah, da smo tako olajšali položaj v domovini. Sedaj nas nikdo več ne napada in zato tudi mi nimamo nobenega povoda, da bi se vmešavali v notranje razmere drugih držav. Vsaka država naj dela kar hoče. Mi smo že hoteli obnoviti odnose z Jugoslavijo, a je beogradska vlada odbila našo prošnjo, češ da se neče pogajati s sedanjim režimom v Rusiji. Sovjetska vlada bo srečna, ako more stopiti zopet v stike z Jugoslavijo, ki nima nobenega povoda za to, da trpi caristično propagando proti Rusiji v svoji državi.«

**Svečan sprejem Lloyd Georgea v Genovi.** 8. aprila ob 12.20 je dospela semkaj s posebnim vlakom angleška delegacija. Sprejem, ki so ga priredili Lloyd Georgeu je bil nekaj posebnega ter se razlikoval od sprejemov, ki jih prirejajo suverenim vladarjem. S tem sprejemom ni hotelo prebivalstvo Genove počastiti samo ministrskega predsednika mogočne države, temveč tudi onega moža, ki je dal povod za genovsko konferenco in tudi dosegel, da se ta sedaj vrši. V mnogo večjem številu, kot je navada pri takih sprejemih, je genovsko prebivalstvo napolnilo prostor pred kolodvorom. Veliko število vojaštva in policije je moralo

»To bode večerja volilnih kandidato, hočem delati za vas.«

»O,« je odvrnila, »hitro pojdite in vedite, če boste imeli uspeh pridite po vaše plačilo.«

Zdelo se mi je, da je pri teh besedah porudečila. Morda je mislila samo na diplomatsko službo, za katero me sili v njenih besedah čisto nekaj drugega. Napravil sem tako zoprn obraz, da sem jo videl v drugič postati resno, s črticami ob ustnicah, ki so izražale veliko nejevoljo.

Nisem imel časa premišljevati, zakaj se je tako nenadoma spremenila. Ko sem ravno hotel oditi, se je vstavila pred gradom kočija. Mislil sem, da se je vrnil njen soprog. Iz voza sta pa stopila dva otroka, mala deklica petih in deček štiri let, spremljana od vzgojiteljice. Stegovala sta ročice in se smejala. Komaj sta stopila na tla, sta pritekla k Louisi ter jo poljubljala na lase.

»Čigava sta ta dva lepa otroka?« sem vprašal.

skrbeti za to, da so bile ceste prazne, po katerih je bilo določeno, da se bodo vozili avtomobili delegacije. Na kolodvor se je moglo priti le s posebno izkaznico. Pri sprejemu sta bila navzoča italijanski ministrski predsednik de Facta in zunanji minister Schanzer.

Fašisti se zopet pripravljajo. Po najzanesljivejših vesteh pripravljajo reški fašisti povodom evakuacije tretje cone večjo akcijo, ki bi v glavnem bila naperjena proti reškim podobčinarom. Pri nožarskem mojstru Fabriju so naročili več sto bodal, pri neki drugi tvrdki pa nekoliko stotin jugoslovanskih vojaških oblek, da preoblečejo svoje ljudi in z njimi organizirajo napade na naše ozemlje, s čimer bi prepredili, da bi italijanske vojaške edince odšle s Sušaka ali da bi zapustile Reko.

## Celjske novice.

**Stanovanja in trgovski lokali v Celju.** O priliki elaborata za zidanje novih stanovanjskih hiš v Celju je stanovanjski urad izdelal sledečo zanimivo statistiko: Na podlagi stanovanjskih izkazov se je ugotovilo, da imamo v mestu Celju 1 tisoč 485 stanovanj in 787 trgovskih lokalo, pisarn in skladišč in 118 hotelskih sob.

Stanovanja se delijo sledeče:

273 iz 1 sobe,
287 iz 1 sobe in 1 kuhinje,
310 iz 2 » 1 »
237 iz 3 » 1 »
135 iz 4 » 1 »
80 iz 5 » 1 »
37 iz 6 » 1 »
7 iz 7 » 1 »
7 iz 8 » 1 »
6 iz 9 » 1 »
5 iz 10 » 1 »
1 iz 13 » 1 »

Nasproti temu se nahaja v Celju 1283 družin, ki se delijo sledeče:

153 samcev, t. j. takih, ki imajo lastna stanovanja in gospodinjstvo. Samci, podnajemniki in nastavljenici so v tem izkazu všteti med člane družin.

Imamo:

230 družin iz 2 oseb
247 » » 3 »
249 » » 4 »
206 » » 5 »
133 » » 6 »
86 » » 7 »
54 » » 8 »
26 » » 9 »
18 » » 10 »
9 » » 11 »
8 » » 12 »
6 » » 13 »
4 » » 14 »
1 » » 15 »
2 » » 16 »
1 » » 17 »

skupaj 1283 družin.

Iz tega rezultata, da stanuje stalno v mestni občini Celje 6019 oseb. Všteeti niso vojaki in tučci, ki stanujejo mimo grede v Celju.

Ako primerjamo številke stanovanj ter družin in vzamemo stanovanjsko naredbo za podlago razdelitev stanovanj, dobimo sledeči zaključek:

Stanovanj za družino z eno osebo imamo odveč in sicer: 220, z dvema osebama 57, s tremi osebami, 63, skupaj 340. Stanovanj za štiri osebe primanjkuje 12, za 5 in več 276, skupaj 288. Iz te-

»Moja sta« mi je začudeno odgovorila.

Njena! Ne bi mogel izraziti udarca teh par besedic. Zdelo se mi je, da mi je, ušla, kajti teh dvoje malih bitij je delalo neko med njo in menoj. Kako! Otroke je imela in jaz nisem nič vedel. Nisem se mogel premagati vzkliknil sem:

»Vi imate otroke?«

»To se razume,« mi je mirno odgovorila, »obiskat sta šla botro, ki stana dve milj od tod... Oprostite, da mi predstavim, gospod Loucien in gospodična Margareta.«

Malčka sta se mi smejala. Moral sem precej neumno izgledati. Nisem se mogel privaditi misli, da je mati. To mi je zmedlo vse v glavi. Odšel sem potr in še v tem trenutku ne vem, kaj mislim. Vidim Louisa v utici, gledam jo, kako poljubuje laske Louciena in Margarete. Res te Parižanke so preveč komplicirane za rodoljublje iz dežele, kakor sem jaz. Najpametneje, da grem spat ter jetri še enkrat vse dobro premislim.

za sledi, da stanuje mnogo dražin v manjših stanovanjih, kakor jim pritiče.

Mora se pa upoštevati, da imamo v Celju najmanj 20% stanovanj vlačni in drugim higijeničnim predpisom neprimernih, tako, da odpade od vseh stanovanj 297, ki so neuporabna. Poleg tega ste 2 hiši s 16 stanovanji ki se morata podreti in ta odpad je treba odpisati peščeni malini stanovanjem z 1, 2 ali 3 osebami, tako, da se plus teh stanovanj nekako uniči.

Slovenija dobi upravno sodišče v Celju. Iz seje zakonodajnega odbora, Beograd, 10. aprila. Na današnji seji zakonodajnega odbora je predsednik Vujičić naznanil, da je pododbor vrnil č. 48. in 50. zakona o državnem svetu s pripombo, da se ustanovi šest upravnih sodišč in sicer: v Beogradu za severno Srbijo, v Zagrebu za Hrvatsko, Slavonijo in Medjumurje, v Sarajevu za Bosno in Hercegovino, v Celju za Slovenijo in Prekmurje, v Skoplju za Južno Srbijo in Črno goro in v Novem Sadu za Vojvodino. Zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih je bil sprejet s 16 prot 6 glasom.

Osebnost. Vodstvo tukajšnjega policijskega oddelka je prevzel policijski svetnik g. dr. M. Senekovič.

Ustanovni občni zbor društva stanovanjskih najemnikov v Celju se vrši v torek, dne 18. tm. ob 20. uri v gostilniških prostorih Narodnega doma. Z ozirom na veliko važnost združitve vseh najemnikov, ki hočejo varovati svoje interese v okviru lastne organizacije se prosijo za polnoštevilno udeležbo. Fr. Mravljak, sklicatelj.

Dijaški kuhinji v Celju je daroval oddelek finančne kontrole v Vojniku mesto venca na krsto umrlega g. komisarja Marka Vrbančič v Slovenjgradu 50 K.

Celjsko pevsko društvo naznanja svojim cenj. pevcem in pevcem, da se pevske vaje radi velikonočnih počitnic ukinejo (danes) v sredo, dne 12., petek, dne 14. in sredo, dne 19. tm. Prihodnja vaja se vrši v petek, dne 21. aprila ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Pevke in pevci, udeležite se iste polnoštevilno!

Prijavni urad išče neko Julijo Gabelič, katere brat Slavko se nahaja v Vrbaski.

## Obrtni vestnik.

Obrtniški sestanek Občeslovenskega obrtnega društva v četrtek dne 10. aprila se vrši v gostilni g. Jakoba Šribar (pri drž. cinkarni). Začetek ob 8. uri zvečer. Ob primerni udeležbi se nadaljujejo predavanja o aktualnih zadevah.

## Turistika in šport.

Prvenstvene nogometne tekme v Celju se vrše v nastopnem redu: 30. aprila Športni klub — Svoboda, 7. maja Atletikklub — Svoboda, 14. maja Športni klub — Atletikklub.

Maribor (Ljubljana) — Rapid (Maribor) 4 : 2. Tekma se je vršila v najslabšem vremenu ter se vsled blata in vode ni mogla pravilno razviti. Na ugodnem terenu bi bil poraz Rapida brezdvomno hujši. — Nadalje tekme v Mariboru: MAK — Kerotan 5 : 1, SK Maribor — SK Ptuj 16 : 0. Vse druge tekme v Sloveniji so bile odpovedane.

Zagreb — Gradec 0 : 0. Nedeljska nogometna tekma med reprezentancama Zagreba in Gradca je končala neodločeno akoravno so bili Zagrebčani skoro stalno v premoči.

Prvak Dunaja v Pragi. Wiener Sportklub je igral v soboto in nedeljo v Pragi dve tekmi. V prvi z klubom Union (Žižkov) je zmagal z 2 : 1 (1 : 1), v drugi z Slavijo podlegel z 0 : 2 (0 : 0).

## Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Celju priredi v soboto 6. maja v Narodnem domu telovadno akademijo spojeno z enodejanko. Čisti dobiček je namenjen zletnemu fondu. Več o tem prihodnjič.

## Dnevna kronika.

Priprave za svečanosti ob priliki poroke Nj. Veličanstva kralja. Predsedništvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani nam javlja: Priprave za svečanosti ob priliki poroke Nj. Veličanstva kralja vodi pod predsedstvom načelnika v ministrstvu za prosveto

Branislava Nušića poseben odbor v Beogradu, ki bo sestavil oficijelni program svečanosti in tudi uredil vse potrebno glede udeležbe Slovenije pri teh svečanostih. Ker je odbor v stalni zvezi s predsedstvom pokrajinske uprave, se obvešča javnost, naj se glede vseh nameravnih prireditev s strani Slovencev cev obrne na predsedstvo pokrajinske uprave.

† Vítomír Fedor Jelenc Po noči 10. tm. je umrl v Ljubljani urednik »Jutra« V. F. Jelenc v najlepši moški dobi. Bodí mu zemljica lahka!

Majdičev paromlin v Jaršah pogorel. Strašen požar je v nedeljo popoldne popolnoma vpepelil velik paromlin Franca Majdiča v Jaršah (tvrška P. Majdič). Mlinsko poslopje je zgorelo do tal in uničene so vse velike zaloge žita in moke. Škoda se ceni najmanj na 50 milijonov kron in je oškodovanih cela vrsta trgovcev, ki so imeli svoje žito v mlinu. Ogenj je nastal ob tridesetih na pet popoldne. V mlinu ni bilo žive duše in tako se je plamen lahko nemoteno razpasel. Požar so opazili domačini šele v trenutku, ko so se pričeli valiti iz mlinskega poslopja skozi streho gosti oblaki dima. V trenutku so bile vse Jarše na nogah in tudi gasilna društva so z vseh strani drvela na kraj nesreče. Pozno zvečer so prispeli celo gasilci iz Ljubljane. A bilo je vse zaman. Ogromni ognjeni vali so objeli že vse poslopje in našli v velikih zalogah blaga bogato hrano. Strašna vročina je silno otežkočala reševalno delo. Močna burja je požar še podpihovala in raznašala iskre na vse strani. K sreči ni bilo v bližini nobenih drugih poslopij, sicer bi nedvomno tudi ona izginila v ognjenem morju. Kako strašen požar je bil, je razvidno iz tega, da je bilo opaziti žarenje neba celo iz Ljubljane. Kako je nastal ogenj, ne ve nihče. Ni izključeno, da je bila vmes zlobna roka, akoprav so to za enkrat samo govorice. Požar je divjal vso noč v nedeljo in ga tudi še v ponedeljek gasilci niso mogli popolnoma ndušiti.

Mrlič oživel. V Muču pri Splitu so našli v neki hiši 80letno staro Marijo Kerun v popolni nezavesti. Ker ni bilo opaziti na njej nobenega znaka življenja, sestavil je poklicani orožnik predpisani zapisnik o nagli smrti starke. V največje iznenadenje vaščanov pa je popoldne bilo opaziti očitne znake življenja, vsled česar je bil pozvan zdravnik, ki je konstatiral močan slučaj letargije.

Tragična smrt kapitana Nevakovića. V Delnicah se je prošli mesec dogodila težka nesreča. Konjeniški kapitan Dragomir Novaković je jahal s svojim prijateljem kapitanom Mitićem na sprehod do sela Zalesina. Na povratku v Delnice se je Novakovićev konj splašil, se vspel na zadnje noge pri čemer je kapitan padel v znak razkonja ter si na trdi cesti razbil lobanjo. Mrtvo truplo so prenesli v mrtvašnico delniškega pokopališča. Pokojnik je bil rodom iz Užic v Srbiji ter je bil tako pri vojaštvu, kakor tudi pri civilnem prebivalstvu jako priljubljen.

Utopljenec. V nedeljo so potegnili pri Vevčah iz Ljubljane že dolgo pogrešanega narednika 40. pp. Matka Višočnika in prepejali truplo v mrtvašnico. Nesrečnež je najbrž izvršil samomor.

Strašna nesreča se je pretekli teden pripetila v mlinu vdove Rituper v Sebeborcih v Prekmurju. Ko je 17letni sin hotel omenjene vdove urediti transmisijo na kolesju, zgrabilo ga je kolesje ter ga nekolikokrat zavrtelo. Polomilo mu je roke in noge ter mu zdrobilo lobanjo. Ves razmesarjen je mladenič na mestu mrtev obležal.

Žična železnica v Bakar. V ponedeljek se je vršila v navzočnosti zastopnikov ministrstev saobračaja in javnih del, pomorskih oblasti, bakarske občine in inženjerske organizacije svečana kolevdacija gradbe žične železnice, ki bo vezala bakarsko luko z železniško postajo.

Na potu okoli sveta. V Ljubljano sta prispela prof. Casali Ludové in njegova gospa, ki se nahajata na dolgoletnem potovanju. Proučavata namreč socialne in ekonomske prilike vseh narodov in držav na svetu! Leta 1909 sta odšla iz Milana v večji družbi, ki pa je že v Albaniji bila razbita. Napadli so jo divji Arnavti, dva udeležnika so ubili, ostali so se vrnili. Le prof. Casali in njegova soproga se nista dala

splašiti ter sta nadaljevala svojo pot preko Avstrije, Ogrske, Bolgarije, Srbije, Rumunije v Rusijo, videla sta Egipt, Tunis, Alžir, Maroko, prepotovala južno in severno Ameriko, kjer jih je zatekla vojna. Iz Amerike sta se vrnili zopet v Evropo; iz Dalmacije sta prišla v Ljubljano, potujeta v Zagreb in Beograd, poskusita prepotovati Rusijo ter se pretolči na Kitajsko in Japonsko. Prof. Casali ima s seboj nebroj dokumentov, ki dokazujejo, da je bil povsodi sprejet od državnih oblasti z veliko ljubeznivostjo. Med raznimi avtogrami in beležkami čuva tudi pesnico, ki mu jo je napisal v njegov potni album bivši črnogorski kralj Nikola v italijanskem jeziku: Avante e forti, avanti andate — E nella fausta sorte, e nella ria, — Il vostro péto un solo grido emetta — »Viva l'Italia, o bella patria mia!« Tudi bivši predsednik Zedinjenih držav Wilson je vpisan v Casalijevi knjigi. Pogumnemu popotniku in njegovi soprogi želimo, da srečno nadaljujeta in končata svojo veliko pot.

Roparski napad v Šmarjah. Ko se je 7. tm. zjutraj postajenačelnik postaje Šmarje pri Grosupljem, g. Pompe po svojem kontrolnem obhodu vračal v svojo pisarno, ga je tam nenadoma nekdo s kolom dvakrat udaril po glavi. Vendar je bil Pompe še toliko pri zavesti, da je napadalca zagrabil in sta oba skupaj padla na tla, kjer je napadalec obtežal brez zavesti. Pompe je napadca pustil ležati in je tekel po pomoč. Ko pa je prišel nazaj, je oddal na tleh ležeči napadalec, ki se je najbrže samo potuhnil, nanj dva strela iz samokresa in je nato urno pobegnul. Ko je nato pritekel sluga Kretnik na pomoč, je našel samo postajenačelnika vsega okrvavljenega na tleh. Gospod Pompe je dobil oba strela v nogo in so ga danes prepejali v ljubljansko bolnico.

V avtomobilu okoli sveta. V Osijek je dospel te dni avto, ki je na obeh straneh imel napis v angleščini: »Pot okoli sveta. Naša hiša. Naše gledališče. Naša rodbina. Celo človeštvo«. Lastnik avtomobila je Bur Van Storn Roaux Werton iz Oranja v Južni Afriki. On potuje okrog sveta s svojo ženo in tremi otroci. Pred dvema letoma je zapustil svojo afrikansko domovino in se preselil v Ameriko, kjer si je dal izgraditi avto, v katerem sedaj potuje okoli sveta. Weston je izjavil sotrudniku nekega osiješkega lista: V dobi svetovne vojne sem se boril tri leta in sem prišel do prepričanja, da se ljudje morijo, ker se ne poznajo. Šinilo mi je v glavo, da svojim otrokom pokažem svet, da poznajo, kako so vsi ljudje enaki ter se bjejo in morijo le za to, ker se ne poznajo. Weston je že prepotoval Ameriko, Francijo in Italijo. Sedaj potuje po Jugoslaviji, odtod pa v Carigrad in Azijo.

Darila za slovenske visokošolce v Pragi. Darovali so: po 1000 K gg. Franc Čuček in dr. Tone Gosak, po 800 K g. gr. Alojz Visenjak, po 600 K pisarna gr. Senčar in Šalamuna, Mahorič gostilničar, po 500 K dr. Fermevc, Petovja in Jurca, po 400 K Panonija, Oficirski zbor, dr. Anton Horvat, Bračić, gostilničar, poslanec Dobnik, notar Demšar iz Mokronoga in major Kolarič, po 200 K Alojz Brenčič, pater Benko Čirič, brata Vošnjak, Ignac Rajc, ravnateljica Kobalova, po 120 K zdravnik dr. Bela Stuhec, zaloga delniške pivovarne, Alojz Zorčić, po 100 kron dr. Jurtela, dr. Pernat, Anton Brenčič, Viljem Blanke, dr. Pirkmajer, Havelka, Zavadijlik, Jedlička, mestna hranilnica, Kravina, Macun Anton, mlinar Zadavec iz Središča, po 90 K Pavelka, po 80 K Milko Senčar in drug, Muršič, ravnatelj Vajda, ing. Celestyna, Zupančič, Flere, tvrška Snoin Urbančič, prošt Jukovič, župan Lozinšek, Dostač, Wagrandl, Prof. Kolarič, Martin Vrabl, po 60 K Prof. Alič, dr. Zelenik, oskrbnik Majcen, po 40 K dr. Kotnik, prof. Sovre, Turk, Klemenc, Mlaker, Vodnik, Ana Runovec, Potrč Ignac, Forčesin, Turin, Mlaker, gdč. Jurman, Kraigher, dr. Dotničar, Ciril Tušek, ga. dr. Zavernikova, Führer, Sorman Arnuš, Barle, dr. Karlin, glavna zaloga, Rudolf Mate, Pihler, dr. Košan, Berlič, nadučitelj Gorup, nadučitelj Žolnir, nadučit. Klemenčič, gdč. Voršič, dr. Anton Stuhec, Podgoršek, Dancig, Ludvik Sagadin, Muhič, Jakob Lubec, dr. Zupin, nadučitelj Čulek, sodnik Hudnik, notar Bratkovič, dr. Tomaž Hrvat, Vičič, po 20 K Šega, ga. Gorupova, ga. Jeršetova, gdč. Janežič, gdč.

Kocmut, Perne, Kveder, Šegula, Cilenšek, Kossār, Ant. Dreo, kavarnar Vučak, Jančič učitelj, Komac, pop 10 K Stuhec in Ferleš, po 8 K Praprotnik, Baša, Majcen. Te zneske je nabrala gospa dr. Viseniakova. Vsem darovalcem iskrena hvala!

x V Savi utonil. Delavec Franc Kopus je dne 7. aprila šel iz Kamne gorice na Brezje; med potjo pa je padel najbrže vsled božjasti v Savo ter utonil. Mlinar Porenta je utopljenca pri železniškem mostu potegnul iz vode. Truplo so prepejali v Kamno gorico.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerja že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerjeva »Elsa« pomada za lice, Fellerjeva »Elsa« Tanočina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj s poštnino 80 kron). Fellerjevo »Elsa« mlilino mlečno milo, najboljšo »milo lepote«, 4 kosi poštnine prosto 120 K. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 356, Hrvatsko. pom

## Narodno gospodarstvo.

Iz trgovskih krogov: Na uvodni članek »Po trgovskem shodu v Ljubljani« dovoljujem podati sledečo objavo: »O vseh na shodu omenjenih pritožbah se je od posameznih trgovcev na mnogih sestankih in manjših shodih, pri katerih so bili tudi poslanci navzoči, poročalo in tudi po časopisu pisalo, a se ni vzelo za resno, ampak se je mislilo, to so samo posamezni slučaj, kateri se pa ne dajo preprečiti. V članku se omenja, da doseže vojni davek v Angliji do 90%, ne pomisli se pa, da je tam vsa valuta, kakor pri nas zlata valuta, in da se je tam pobiral ob času vojne ne pa 2 oziroma 4 leta po vojni, kakor pri nas. Ako bi se pri nas vzela za podlago odmeritve vojne davka zlata krona oziroma predvojna vrednost damo trgovci radi 100% davka na vojne dobičke, sem pa že v naprej prepričan, da bo država slabo odrezala, ker pri devalvaciji valute nima nobeden podjetnik, kateri s premičninami trguje dobička in samo, ako je posebno trgovsko naobražen, se eventualno obvaruje izgube. Navajam samo trgovino sosedne države Avstrije. (o propasti trgovin v Rusiji je pa itak vsako govorjenje odveč) kateri so sicer milijonarji, ampak trgovine so prazne, tovarniške zaloge so pa samo inozemskih tvrdk, katere propadajo v tuji valuti. Tvrška Gerngros, katere delnice stanejo nominalne K 200 predvojno vrednih, stanejo danes K 3570, t. j. K 2,24 v zlati valuti oz. v stari valuti. Dividende se je zadnje poslovno leto plačalo 25% to je starih 56 v od delnice iz česar se da sklepati kakšno je namreč stanje trgovin v Avstriji, kjer je še lani notirala valuta v Curihu ravno toliko, kakor letos naša. Po trgovskem shodu v Ljubljani se nas je več trgovcev iz Ljubljane, kakor tudi iz province zbralo pred neko sejo. Govorili smo o tem shodu ter se je nek naroden posestnik in trgovec iz dežele izrazil proti shodu in takem nastopu, odločno mu je pa pojasnil nek odličan ljubljanski trgovec, katerega že davno umrli oče je imel veliko trgovino v Ljubljani, da če bi njega citirali na sodnijo, ker ni bilo slučajno na nekem blagu v oknu listka, kakor kakega ničvredneža, bi bil drugega mnenja in ko je slišal še več takih slučajev je utihnil in se začel za našim nastopom strinjati, da se pa vsaka beseda pri takih masah ne da vrgati oz. cenzurirati, je pa tudi samo ob sebi amevno. Da ima vlada odprta ušesa za pritožbe, se mora žal konstatirati, da to ni res, ampak vse pritožbe o davku po preobratu so od prve do zadnje do danes še ne rešene in če bode danes tudi rešena in če se komu vse povrne, dobi radi padca naše valute samo ¼ obresti nazaj, tako da s tem sploh nihče več ne računa. Da se za nas trgovce zavzamejo naše institucije, je pa samo ob sebi umevno, in bil je že skrajni čas, sicer bi pa bila vsaka organizacija in ogromni stroški, katere prispevamo, odveč. R. Stermecki.

## SPOMENICA

Zveze industričev na slovenskem ozemlju Kraljevine SHS v Ljubljani.

(Dalje.)

Družbe z o. z. naj se obdažijo po f. poglavju tečaj, ako njih napravna glav-

Poštni ček.  
rač. 10.598

# Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Telefon  
št. 75 in 76

Doletniška glavica 50,000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Razumni fondii nad 50,000.000 kron.

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Ptuj, Sarajevu, Splitu in Trstu. 142 50-10

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.



Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

nica ne presega 4.000.000 K, t. j. 1 milijon Din. Šele nad to mero naj se družbe z o. z. obdačijo s posebno pridobitno. Slična prememba se je po naših informacijah uveljavila tudi v češkoslovaški republiki. Dosedaj še vedno veljavna določilna meja po 1.000.000 K je daleko prenizka in nikakor ne odgovarja več naši valuti. Denarna vrednost teh zneskov odgovarja prilično predvojnemu znesku po 25.000 K. Pripominjamo, da ne vidimo zadržka, da bi se zgoraj označena meja mera napravne glavice ne določila še dokaj višje.

Davek na poslovni promet.

Pridružujemo se opetovanju stvarnim predlogom, da se davek na poslovni promet splošno pavšalira in da se ukine predložitev knjig opravičenega prometa. Pavšaliranje bi se moglo izvesti na ta način, da se pobira ta davek v določenem razmerju do pridobitne plus državne doklade. Vendar smatramo, da naj se prometni davek sploh priznava le kot začasen in naj bi se ukinit, čim ozdravijo državne finance. Zgodovina je dokazala, da je davek na poslovni promet davčno breme, ki skrajno neugodno vpliva na podjetnost in na razvoj industrije. Zlasti ovira ta davek delitev dela (Arbeitsteilung), ki je bistvo napredka v vsem industrijskem delu. Zvišanje državnih davkov.

Opetovano se je v slednjem času čulo, da stremi finančna uprava za 100-odstotnim zvišanjem vseh državnih davkov. Po vesteh dnevnikov se je za devni predlog v finančnem komiteju zavrnili. Ker pa moramo pričakovati, da finančna uprava dosledno vztraja na svoji zahtevi po povišanju davkov, zato opozarjamo, da bi nadaljno zvišanje davčnih bremen pomenjalo naravnost propad vsake industrije v Sloveniji. Omenili smo že, da konsumirajo že obstoječi davki normalno 60% do 70% bilančnega čistega dobička. Da je taka navedba pravilna, more potrditi vsak finančni izvedenec, ki pozna materijo posebne pridobitne ter naših avtonomnih doklad. Ako se sedanjim državnim davki zvišajo ne za 100%, temveč le z izdatnim poviškom, je sigurno, da bodo konsumirali davki z dokladami nad 100 odstotkov bilančnega dobička. Zato moramo zahtevati, da se pred kakimi ukrepi poskrbijo točne statistične tabele in da se točno ugotovi sedanja davčna obremenitev. Z nedopustnimi davčnimi

eksperimenti ne bo finančna uprava dosegla budžetnega ravnotežja, nasprotno ugonobila bo vse gospodarstvo države. Davčna anketa.

Zato predlagamo, da vrašanje davkov in njih povišanja skrbno in izčrpno prouči posebna anketa, sestavljena iz finančnih in gospodarskih strokovnjakov. Anketa naj predela to materijo posebej za vsako pokrajino, da tako dobi pravičen vpogled in da more staviti pravične predloge.

(Dalje prihodnjič.)

## Razne vesti.

**Nesrečni telefon.** I. Pescetu, soferju brooklynske garaže je telefon povzročil ločitev zakona, tožbo in zapor. Njegova žena ga je namreč posečila v garaži, da ga vprša, kakšno meso naj kupi za nedeljo. Ker tisti hip Pesceta slučajno ni bilo v pisarni, se vsede ona, da ga počaka. V tem zazvoni telefon, žena radovedna kdo želi govoriti z njenim soprogom, stopi k telefonu in so oglasi. Toda kaj pa je to? Z obeh strani se je oglasil odgovor: »Tukaj gospa Zesce!« Ženi se nista skregali, nego napravili sestanek in dvignili tožbo za ločitev zakona radi bigamije moža. Ono, ki ga je posečila v garaži, je Pesce poročil leta 1919, ono, ki se je oglasila pri telefonu, pa leta 1921. — Pesceta so zaprli.

**Nadzorovanje iz zrakoplova.** Med Londonom in Southendenom se gradi nova cesta, a delo nadzorujejo uradniki iz zrakoplova. Dostaj je kontrolna služba zahtevala precejšnje število uradnikov in nekaj tednov časa, med tem, ko se z aeroplanom in s pomočjo fotografičnih aparatov lahko vse to izvrši v pol ure. Fotografični aparati so tako konstruirani, da so vse oblike jasne, pa naj si bo vreme solčno ali oblačno.

Lastnica in izdajateljica:  
**Zvezna tiskarna v Celju.**  
Odgovorni urednik: Lc. Edvard Šimnic.  
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

## Dva vinska soda

dobro ohranjena, po 420 in 450 litrov, se prodasta. Naslov v upravi »Nove Dobe«.

## Stanovanje za dijaka

380 pri boljši rodbini, se išče. Naslov v upravi »Nove Dobe«.

## Razširjajte „Novo Dobo“!

Cenj. občinstvu naznanjam, da izdelujem nagrobne vence

na mestnem pokopališču iz svežih in umetnih rož. — Vojta. 382

**Posestvo** 1 1/2 ha, primerno za stavbišča (8 stavbišč) se prod. — Ponudbe sprejema in daje pojasnila do 25.IV. A. Cvahte Celje, Krekov trg 9. 385

**Pekovskega vajenca** sprejme V. Bizjak in drug, parna pekarna v Rogasški Slatini.

## Izjava.

Podpisani Anton Feldin preklicujem in obžalujem s tem vse neresnične in žaljive govornice, ki sem jih širil o g. Ivo Čater in njegovi soprogi ter javljam, da so bile vse te govornice neresnične.

Anton Feldin, 384 posestnik, Proseniško 1 ob i. ž.

## Banka

sprejme takoj nekaj mlajših uradnikov za korespondenco in knjigovodstvo. Pogoji: strokovna izobrazba in slov. narodnost. Pismene ponudbe s spričevali pod »Banka 4« na upravništvu »Nove Dobe«. 385 2-1

Izšla je 3. številka

## „ZARJE“

**Novi dobri šivalni stroji ter pneumatike** za kolesa se dobivajo po konkurenčni ceni pri mehaniku Metod Žička, 354 Celje, Glavni trg 16. 3-5

Proda se dobro ohranjena

## dvovprežna kočija.

Naslov v upravi Nove Dobe. 4-3

## Brivnica Koštomaj

Prešernova ulica 19. Prvovrstna in hitra postrežba. 376 ! Znižane cene. ! 3-2

£72 Naznanjam cenj. občinstvu, da sem prevzel gostilno pri

## „Grozdu“

na Dečkovem trgu. Točim prvovrstna vina, kuhinja izborna, postrežba točna ter se priporočam

## Adolf Voisk.

## Andrej Oset

332 Maribor 10-5 Aleksandrova c. 57 Telefon 88 trgovina z deželnimi pridelki, drvmi, premogom ter vinom se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah. Brzjav: Andrej Oset Maribor.

## Lovske puške

raznovrstne, najmoderneje in najfinejše, izdeluje slov. puškarna Janko Sornik v Borovljah -- Avstrija. Uvozno dovoljenje preskrbljuje tvrdka 317 sama. 10-7

## Državna borza dela v Mariboru.

Telefon št. 215. Stanje delovnega trga od 1. do 31. marca 1922. Stolna ul. 4

Razred	Skupina poklicev	Ponudena mesta			Dela je iskalo			Posredovanje			Delo je na razpolago			Nezaposleni		
		moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj
1	Poljedelstvo in gozdarstvo	181	34	215	124	9	133	42	6	48	190	34	224	154	3	157
2	Rudarstvo	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	21	—	21	9	8
3	Plavžarstvo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Vrtnarstvo	5	—	5	2	—	2	1	—	1	—	—	—	2	—	2
5	Kamena, prstena, gnil. in stekl. industrija	19	—	19	—	—	—	—	—	—	13	—	13	—	—	—
6	Kovinarstvo	22	—	22	19	—	19	5	—	5	22	—	22	29	—	29
7	Industrija za stroje	16	—	16	23	—	23	5	—	5	12	—	12	28	—	28
8	Lesna in rezbarska industrija	31	—	31	18	—	18	8	—	8	23	—	23	24	—	24
9	Indus.rija za kavčuk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Industrija za obd. usnja, kož, četin. itd.	2	—	2	8	—	8	3	—	3	3	—	3	11	—	11
11	Tekstilna industrija	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Tapetarstvo	1	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	2
13	Industrija za obleko in lišp	12	5	17	18	—	18	9	3	12	2	4	6	39	11	50
14	Papirna industrija	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Industrija za živila	4	—	4	23	—	23	8	—	8	—	—	—	37	—	37
16	Gostilniška obrt	5	29	34	6	43	49	2	13	15	3	13	16	19	33	52
17	Kemična industrija	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
18	Stavbarstvo	44	—	44	8	—	8	2	—	2	42	—	42	17	—	17
19	Grafične stroje	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
20	V razlikih obrtih se nahajajoči poklici	14	6	20	28	5	33	6	5	11	6	—	6	37	—	37
21	Trgovsko osobje	—	2	2	7	5	12	1	1	2	—	—	2	15	9	24
22	Dinarji	85	14	99	91	23	114	58	17	75	15	—	15	78	17	95
23	Prometni uslužbenci	7	—	7	17	—	17	—	—	—	1	4	—	4	—	4
24	Gospodinjstvo	2	117	119	147	14	—	66	66	1	84	85	3	165	108	
25	Prosti poklici	—	5	5	15	7	22	1	—	1	3	—	3	17	20	37
26	Vajenci	23	—	23	16	4	20	6	—	6	42	—	42	61	22	83
Skupaj		475	212	687	427	251	678	160	113	273	2	140	54	600	221	821
Promet od 1. I. do 1. IV. 1922		870	536	1406	1063	649	1712	328	274	602	—	—	—	—	—	—

Gostilničarji, kavarnarji in vinogradniki

POZOR!

Trgovina z vinom

# FRANJO CANJKO

Slovenjgradcu

Naznanjam, da sva se z mojim kompanjonom A. Osetom razdružila, ter vodim naprej vinsko trgovino v Slovenjgradcu sam, katero sem si kot lastnik večjih vinogradov in kot spoznavalec vseh boljših vinorodnih krajev upeljal tako, da lahko v vsakem času moje cenjene odjemalce postrežem z najboljšim blagom.

V zalogi imam: **Muškateljec, graševino, (rizling) burgundec, traminec, šipon, vino v steklenicah (butejke) in druga boljša namizna vina iz vseh boljših vinorodnih krajev.** Kupujem vsa najboljša vina od producentov po najvišji ceni.

Se priporoča in želi vsem starim in novim odjemalcem vesele velikonočne praznike.

**Franjo Canjko.**